

(xxxvii, 192.5). *Loch de Bassa de Canal(l)* a la veg. de Tortosa, 1359 (CoDoACA xii, 43). *Vassa extrema*, prop de la Tet a. 1090 (Moreau, xxxvi, 21). *Bassa-Morta*: a València d'Aneu: per St. Miquel de setembre s'hi anava a fer l'elecció de part dels qui governarien la vall (Morelló, *Vall d'Aneu*, p. 22). Baranquet de *Bassa Menor (menó)* te. Abella d'Espés (xix, 122.8). *Bassa dels Talps (táys)*, nom local d'una mena de rates d'aigua, estanyol en el Delta del Llobregat, p. la Ricarda (1932). *Bassa Plana* del mapa Despuig te. Llucmajor, a un k. SE. de Capocorb Vell, ve a ocupar el mateix lloc que *Bassa Blanca* (m. Masc., 38H9).

«In ipsa *Vassa Auria*» a. 976, citat «in comitatu Russilionense, in Villa rara ---» (Moreau xi, 189), es deu tractar de St. Esteve de Vila-rasa (cf. Ponsich, *Top.* 57) te. St. Cebrià.

Un duplicat se'n féu famós, a la serra baixa del Solsonès, entremig dels pobles de Bric i Su, damunt Riner, on s'aparegué la Verge a un pastoret; segons el procés, que se n'escriví, i que hom data de 1458, declarant el vident: «adés a quasi de vespres, que s'ombraven bé los solans, yo anava a les mules que eren al prat de la *Bassa Dòria*, e com fuy prop de la dita *bassa*, en un di-sopte me trobí davant mi una persona --- e com jo la viu, soptosament perdí quasi la vista, e fuy en mi matex molt regirat --- amb les mans juntes tirà la via de Torredenagó, e passà, prop la alzina *Dòria*».

El ms. B grafia *bassa de orio*, *alz. de oria*; d'una altra declaració: «en un prat petit que's anomene lo prat de la *bassa doria*»: Baraut, *S. M.^a del Miracle*, 1962, pp. 166, 167, 164. Allí s'edificà una ermita, més tard el gran Santuari, amb la seva residència monacal i romeva. El mateix Baraut explica que «les seves dependències ocupen bona part de l'esplanada --- pel prat de ~, el monestir --- en un dels extrems, la *Bassadòria* convertida avui en un viver de pedra picada», «un petit clos de pedra, datat de l'a. 1677, que protegia en altre temps l'alzina *Dòria*, vora la qual la Verge s'havia fet invisible» (o. c. 10, 28).

Com ens ho mostra també, la forma del parònim-homònim rossellonès, es tracta de BASSA AUREA 'el bassal daurat', o 'groc pujat' (cf. oc. ant. *auriol*, cat. *oriol*, en dim. 'groc dauradenc'), amb un *d'* postís, sobrevingut, el que recentment intercala la gent en tants NLL semblants. L'estanyol pren el color ros dauradenc de les 'alzineres' que s'hi emmirallen. Uns set k. a l'ONO., en te. de Llobera —més lluny que Torredenagó— hi ha un mas dit *Coma-d'òria*, que pot deure el nom a una coma on abundi també el «rovell» de les alzines i roures.

Altres derivats i compostos menys clars. *Les Basseganyes (baséganyas, 1970)*, gran mas i veïnadet te. Llansars, esq. Ter, ja a la r. de Vilallonga: «--- del mas *vessaganya*» a. 1613 (doc. llegit en papers d'aquells masos (quadern del Rector Mn. Julià Pasqual, 22v). Ben conegut com cogn. del botànic que escriví de Flora del Principat, c. 1830, família de Ribes de Freser (una filla es traslladà casant-se al baix Ter, c. 1900,

xxxii, 148.15); *AlcM* troba el cognom en sing. a 8 p. i en plural a cinc; quasi tots, dels bisbats de Vic i de Girona.

Tant el sufix *-any*, *-anya*, com el pre-sufix *-eg-* són molt productius (*carrerany*, *esborrany*, *arigany*, *pedregar*, *esllenegar*, *doblegar* etc.), i el lloc del mas, a la carena d'un ample serrat visible des de la ctra. es presta a contenir grans bassals i viviers; passat que, fiants nos de la grafia no gaire antiga de 1613, preferíssim derivar-ho de *vessar*, cosa ben concebible essent en els vessants pirinencs i amb recs d'aigua fressejants (cf. fr. *Versailles*); no crec que derivi de *beç* 'bedoll', que la sufixació no hi indueix, per més que per allà n'abundin noms collectius com *La beçosa*; però millor el que dic en *EntreDL* II, 98; «les mencions --- *Vesseganyas*» a. 1568, *Mas Vessaganya* a. 1513; i en particular l'esment que es fa de la *cloa* de las *Vassaganyas*, el 1684, suggereix un nom semblant al de *vessana* 'gran peça de conreu', 'mesura agrària'; doncs -ĬC-ANĚA, paral·lel a VERS-ANA de VERSARE. Una altra masia gran: *Basseganya* entre Ogassa i Surroca, 10 k. més al SO. I cf. *Bufeganyes*, vt. de Sta. Cristina d'Aro --- (sobre el qual, veg., s. v. *Brufaganya*).

Bassaporta te. Palomar d'Albaida (xxxii, 130.12) en desconfiem més encara, no havent-hi *bassa* i essent lloc de pas, en país de toponímia tan arabitzada: recordant noms com el del coll de *Tanca-la-porta* imaginàriem *P.* arabitzada en una *Passa-la-porta*; però potser és més aràbic, alterat per una metàtesi de *bab as-sorta* 'porta del (?)', si bé amb un segon membre més dubtós: potser alteració de *sārb* 'conducte, canal, aigua corrent' (arrel *srb* als articles *cloaca*, *grex*, *caligo*, *nubilum* de *RMa*): *Bab as-sorb* > **Babassort/-orta*, i metàtesi **Bassaborta* amb les *bb* aràbigues ultracorregides i infl. del cat. *porta* o de l'àr. *ḥarṭ* 'forat', 'barrenc' (cf. *Fortaleny*).

Els *Bassacs* (veg. *Basa-*) *Bassadòria*, *V. Bassa Bassaliu*, *V. Vassaliu Bassalo(s)*, *V. Baset* (s. v. *Bas-*) *Bassegoda*, *V. Bas Bessedes*, *V. Beç*

BASSELLA

Poble a la confl. de la Ribera Salada amb el Segre.

PRON. POP.: *baséla*, 1920, a Cardona; *baséla* o *é* 1931 a Torà i a Cabanabona, 1957 al poble mateix.

DOC. ANT. 1084: «*Bassela* --- villa *Bassella*» (doc. d'Organyà, *BABL* viii, 532); 1585 cita de l'església de *Bassella* (CCandi, *Mi. Hi. Cat.* II, 83). És errònia i ja fou rectificada, temps ha, la grafia *Basella*. Si són rares les mencions medievals de *Bassella*, deu ser en bona part perquè llavors interessaven més els castells: *Castellnou de Basela* és l'únic que figura en el cens de 1359 (amb sis focs, «del bisbe d'Urgell», *CoDoACA* xii, 61); les afrontacions d'Ugern en docs. del S. xiii (GGC) no l'esmenten perquè no baixen fins al Segre; i quant a l'Acte SdUrg. de 839, llavors *Bassella* era encara camp de batalla amb els moros (si bé